

Ehdotus	A 1999/UKK
Tekijä	Keskiryhmä
Käsittelijä	Osaaminen ja kulttuuri Pohjolassa -valiokunta

A 1999/UKK Jäsenehdotus pohjoismaisten palkintojen jaon näkyvöittämisestä

Keskiryhmä ehdottaa, että Pohjoismaiden neuvosto päättää,

että käydään vuoropuhelua relevanttien alojen ja toimijoiden kanssa ja arvioidaan mahdollisuuksia luoda foorumi esimerkiksi kustannusalaan varten palkintojenjakotilaisuuksien yhteyteen säännöllistä tiedonvaihtoa silmällä pitäen.

että selvitetään, voidaanko vastaavia hankkeita toteuttaa myös muiden palkintojen osalta.

että otetaan tavoitteeksi kääntää entistä suurempi osa Pohjoismaiden neuvoston kirjallisuuspalkintoehdokkaista.

että asetetaan tulevaisuuden palkintojenjakojen tavoitteeksi ehdokkaana olleiden ja palkittujen teosten esiin tuominen ja saatavuus suurelle yleisölle.

Taustaa

Pohjoismaiden neuvoston palkinnot ovat erittäin arvostettuja. Niillä on vahva asema edustamillaan aloilla. Palkintojenjaon formaattia on muuteltu vuosien kuluessa, ja tulevaisuuden palkintojenjaon muoto on parhaillaan tarkastelun kohteena. On hyvä, että tämä työ on käynnistynyt, mutta on myös tärkeää pohtia, kuinka palkintojenjako voi vahvistaa pohjoismaista yhteistyötä sen eri muodoissa. Miten esimerkiksi kulttuuria voitaisiin vahvistaa Pohjoismaissa? Kuinka kulttuuriteosten ja ympäristötekojen näkyvyyttä voitaisiin lisätä?

Osaaminen ja kulttuuri -Pohjolassa valiokunnan kesäkokouksessa 2024 saimme viestin Norjan kustannusalan yhdistykseltä. Toiveena oli, että Pohjoismaiden neuvoston kirjallisuuspalkintoja jaettaessa järjestettäisiin kustannusalan tapaaminen jossain muodossa. Perusteluna oli, että tällainen alan sisäinen tapaaminen vahvistaisi pohjoismaista kustannusalaan ja nostaisi palkintojen painoarvoa sekä parantaisi ehdokkaana olleiden teosten mahdollisuuksia tulla käännettyksi useammalle pohjoismaiselle kielelle.

Sinänsä ei ole mitään estettä sille, että kustannusala tekisi itse aloitteen tapaamisesta. Vaikuttaa siltä, että ala on myös varautunut käyttämään resursseja tähän. Jotta tapaamisen yhteys palkintojenjakoon kuitenkin olisi selvä, Pohjoismaiden neuvoston olisi syytä keskustella relevanttien alojen ja toimijoiden kanssa. Pohjoismaiden ministerineuvoston tulee osallistua tätä koskevaan mahdolliseen yhteistyöhön. Muitakin palkintoja voitaisiin huomioida samalla tavalla, kuten esittämällä ehdokkaana olleita elokuvia ja musiikkiteoksia sekä kohdistamalla huomiota ympäristötyöhön. Keskustelua pitää jatkaa siitä, miten tämä voidaan käytännössä toteuttaa. Pohjoismaiden neuvoston on saatava tietoa keskusteluista ja sen on myös voitava esittää omia näkemyksiään.

Juuri ehdokkaina olleiden teosten kääntäminen on kehittämistä kaipaava alue, jotta useampi aikuinen, lapsi ja nuori voi lukea hyvää pohjoismaista nykykirjallisuutta. Päämääränä pitää olla mahdollisimman monen teoksen kääntäminen, ja ainakin ehdokkaina olleista teoksista pitää pyrkiä kääntämään entistä suurempi määrä. Visiona pitäisi olla, että kaikki teokset on käännettävä niin monelle pohjoismaiselle kielelle, että ne ovat luettavissa kaikissa Pohjoismaissa ja kaikilla Pohjoismaiden kielialueilla.

Lopuksi haluamme korostaa, että tulevaisuuden palkintojenjakoja koskevassa työssä tavoitteena tulee olla näkyvöittä ja tuoda suuren yleisön saataville ehdokkaina olleita ja voittaneita teoksia. Näin pystymme vaalimaan palkintojen arvostettua asemaa. Siten vahvistamme myös kulttuurialaa ja ympäristötyötä Pohjoismaissa.

Maarianhaminassa 16. syyskuuta 2024

*Kathrine Kleveland
Emma Berginger
Heidi Greni
Jouni Ovaska
Anna Starbrink
Catarina Deremar
Ola Elvestuen
Krista Mikkonen*

*Guðmundur Ingi Kristinsson
Johan Dahl
Eva Biaudet
Liz Mattsson
Kjell-Arne Ottosson
Sandra Listerby
Lars-Christian Brask
Markku Siponen*